

Az adózási minősítéssel kapcsolatos tudnivalók

(Közzétéve: 2024.01.19.)

Miről olvashat ebben a tájékoztató füzetben?

1. MI AZ ADÓZÁSI MINŐSÍTÉS CÉLJA?.....	2
2. MILYEN EREDMÉNYE LEHET A MINŐSÍTÉSNEK?.....	2
3. KIT MINŐSÍT A NAV?.....	2
4. MI A MINŐSÍTÉS MENETE?	2
5. MIK A MEGBÍZHATÓSÁG FELTÉTELEI?	3
6. A MEGBÍZHATÓSÁGI FELTÉTELEK RÉSZLETEI	4
7. MIK A KOCKÁZATOS MINŐSÍTÉS FELTÉTELEI?	7
8. A KOCKÁZATOS MINŐSÍTÉS IDŐTARTAMA	8
9. ÉRTESÍTÉS A MINŐSÍTÉS EREDMÉNYÉRŐL.....	9
10. LEHET A MINŐSÍTÉSSEL SZEMBEN KIFOGÁSSAL ÉLNI?	9
11. MINŐSÍTÉS JOGUTÓDLÁSKOR	9
12. A MINŐSÍTÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ JOGKÖVETKEZMÉNYEK	10
13. MIK A MEGBÍZHATÓ MINŐSÍTÉS ELŐNYEI?	10
14. MIK A KOCKÁZATOS MINŐSÍTÉS HÁTRÁNYAI?	12
15. AZ ELTÉRŐ MINŐSÍTÉSEK „ÜTKÖZÉSE” A BÍRSÁG KISZABÁSAKOR	14
16. MEGBÍZHATÓ ADÓZÓK KÖZZÉTÉTELE	14
17. AZ ADÓZÁSI MINŐSÍTÉSSEL KAPCSOLATOS JOGSZABÁLYOK:	14

1. Mi az adózói minősítés célja?

Az adózói minősítés célja, hogy **az adókötelezettségeiket önként és határidőben teljesítő adózók** bizonyos, törvényben rögzített **előnyöket élvezzenek a nem jogkövető** – így szigorúbb megítélés alá eső – **adózókkal szemben**. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) negyedévenként vizsgálja, hogy a cégjegyzékbe bejegyzett adózók, az áfaregisztrált, valamint a csoportos adóalanyok megfelelnek-e a megbízható adózókra, illetve a kockázatos adózókra vonatkozó feltételeknek. Az adózói minősítés szabályait az adózás rendjéről szóló törvény¹ tartalmazza.

2. Milyen eredménye lehet a minősítésnek?

A vizsgálat eredményeként az adózók **megbízható** vagy **kockázatos** minősítést kapnak. Az egyik kategóriába sem sorolható adózókra az **általános eljárásjogi szabályok** vonatkoznak.

3. Kit minősít a NAV?

A minősítés a NAV alábbi ügyfeleire terjed ki:

- cégjegyzékbe bejegyzett adózók,
- áfaregisztrált adóalanyok,
- csoportos adóalanyok.

A cégjegyzékbe bejegyzett adózó a cégnyilvántartásba jogerős bejegyzéssel jött létre és a minősítés időpontjában is szerepel a nyilvántartásban.

Az **áfaregisztrált** adóalany belföldön gazdasági célú letelepedéssel, lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel nem rendelkezik, belföldön áfaköteles tevékenységet folytat, amely után adófizetésre kötelezett².

A **csoportos adóalanyok** olyan adózók, amelyek belföldi gazdasági célú letelepedési hellyel, ennek hiányában lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel rendelkeznek, és amelyek együttesen kapcsolt vállalkozások.³

4. Mi a minősítés menete?⁴

A minősítési kritériumok vizsgálatakor a NAV

- a saját hatósági döntéseit, eljárásait, például
 - adókülönbözet megállapítása,
 - végrehajtás indítása,
 - mulasztási bírság kiszabása,
 - adószám törlése,

¹ Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (továbbiakban Art.).

² Art. 7. § 8. pontja.

³ Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban Áfa tv.) 8. § (1) bekezdés.

⁴ Art. 150. §.

- illetve a Cégbíróságtól elektronikusan érkezett adatokat, például
 - a cég működésének kezdete,
 - csődeljárás,
 - végelszámolás,
 - felszámolás,
 - kényszertörlesztés kezdete és vége

veszi alapul.

- A minősítés **negyedévenként** történik.
- A minősítés alapjául szolgáló feltételeket a NAV a **negyedév utolsó napján fennálló aktuális adatok alapján vizsgálja**. Fontos ugyanakkor, hogy a megbízható adózói minősítéshez a feltételek többségét **több évre visszamenőleg** kell figyelembe venni.
- **Az első minősítés eredményéről** az adózók a minősítési folyamat lezárása (a minősítési időszakot követő hónap utolsó napja) után **elektronikusan kapnak/kaptak tájékoztatást**. A minősítés hatálya a minősítés hónapját követő hónap első napján áll be. Ha a minősítésben a későbbiekben változás nem következik be, a NAV az értesítést mellőzi.

5. Mik a megbízhatóság feltételei?⁵

A NAV **megbízhatónak** minősíti a cégjegyzékbe bejegyzett adózót, a csoportos adóalanyt, valamint az áfaregisztrált adóalanyt, ha a következő, **együttes feltételek mindegyikének** megfelel:

1. legalább **három éve folyamatosan működik**, vagy legalább három éve áfaregisztrált adóalanyként minősül,
2. a tárgyévben és az azt megelőző öt évben a NAV által az adózó terhére megállapított **összes adókülönbözlet nem haladta meg az adózó tárgyévre megállapított adóteljesítményének három százalékát**, azzal, hogy az adózó terhére megállapított összes adókülönbözletet csökkenteni kell a tárgyévben és az azt megelőző öt évben a NAV által az adózó javára megállapított összes adókülönbözettel,
3. a tárgyévben és az azt megelőző négy évben a NAV **nem indított ellene adótartozás behajtására irányuló végrehajtási eljárást, továbbá az Avt. 29. § (1) bekezdés 6-21. pontján alapuló, megkeresésenként százezer forintot meghaladó összegre irányuló végrehajtást**,
4. a tárgyévben és az azt megelőző öt évben **nem állt és nem áll csőd-, felszámolási, illetve kényszertörlesztési eljárás alatt**,
5. nem rendelkezik **ötszázezer forintot meghaladó nettó adótartozással**,
6. a tárgyévben és az azt megelőző öt évben **nem állt és nem áll adószám-törlesztés hatálya alatt**,
7. a terhére a NAV által kiszabott, a tárgyévet megelőző két évben esedékessé **vált mulasztási bírság** – ideértve a jövedéki bírságot is – összege nem haladta meg az adózó tárgyévre megállapított **adóteljesítményének egy százalékát**,
8. **nem minősül kockázatos adózónak**, és

⁵ Art. 153. §.

9. a tárgyévre vonatkozó adóteljesítménye pozitív.

A csoportos adóalany minősítésének meghatározásakor a tagok esetében az egyes feltételek vizsgálata nem is történik meg, hanem a csoport minősítését a tagok minősítési értékei határozzák meg. A csoportos adóalany tagjának és volt tagjának minősítése során, ha a tag vagy a volt tag a tárgyévre vonatkozó pozitív adóteljesítménnyel azért nem rendelkezik, mert csoportos adóalany tagja, a NAV kizárólag az 1-8. pontokban foglalt feltételek teljesülését vizsgálja.⁶

A csoportos adóalany akkor minősül megbízhatónak, ha minden tagja megbízható. A csoportos adóalany megbízható adózói minősítése azonban – 2021. január 1-jétől – nem szüntethető meg azért, ha olyan adózó csatlakozott a csoporthoz, amelyre nem teljesül a hároméves működésre vonatkozó feltétel.⁷ E rendelkezés alapján, ha például 2,5 éve jogelőd nélkül alakult a csatlakozó tag, amely az Art. 153. § (1) bekezdés a) pontján kívül valamennyi megbízható adózói minősítési feltételnek megfelel, úgy a minősítés során a megbízható adózónak minősülő csoport nem veszti el a megbízható adózói minősítést e tag csatlakozása miatt. Ha azonban az érintett csoporttag más okból sem felel meg a megbízhatóvá minősítés feltételeinek, úgy az előbbi előírás nem vehető figyelembe.

A **nyilvánosan működő részvénytársaság** akkor is megbízható adózónak minősül, ha három évnél kevesebb ideje működik, de a többi kritériumnak megfelel.⁸

Ha az adózó a tárgyévet megelőző öt évben nem működött, illetve nem minősült áfaregisztrált adóalanynak, akkor a NAV a megbízható minősítés további feltételeit a működés megkezdésétől, illetve az áfaregisztrált adóalanyiság fennállásától vizsgálja.⁹

6. A megbízhatósági feltételek részletei

- **Az 1. pontnak** megfelelően az **újonnan alakult adózó megbízható minősítést nem szerezhet** (a nyilvánosan működő részvénytársaság kivételével) legalább 3 éves folyamatos működés hiányában. Vizsgálja azonban a NAV a működés megkezdésétől, illetve az áfaregisztrált adóalanyiság kezdetétől a minősítés jogszabályi feltételeit, így például, hogy az adózó nem minősül-e kockázatos adózónak.

A jogutódlással létrejött adózónál a folyamatos működés időtartamát a NAV a jogelőd működésének kezdetétől számítja.

- **A 2. pont** szerinti feltétel vizsgálatakor a NAV összegzi a tárgyévben és az azt megelőző öt évben, a tárgyévet megelőző ötödik év január 1-jétől a minősítést megelőző negyedév utolsó napjáig tartó időszakban – a cégjegyzékbe bejegyzett adózó vagy áfaregisztrált **adóalany terhére jogerősen megállapított adókülönböz**et összegét. Megvizsgálja, hogy ez az összeg meghaladja-e az adózó, vagy az áfaregisztrált adóalany tárgyévben megállapított adóteljesítményének 3%-át. Az adókülönbözet megállapításakor a NAV természetesen figyelembe veszi, hogy annak összege a rendelkezésre álló jogorvoslati eljárások eredményeként – például bírósági döntés, vagy felügyeleti intézkedés miatt – változhat.

⁶ Art. 153. § (1a) bekezdés.

⁷ Art. 153. § (5) bekezdés.

⁸ Art. 153. § (2) bekezdés.

⁹ Art. 153. § (3) bekezdés.

Az **adókülönbözeti fogalmát** és az adóteljesítmény megállapítását jogszabály határozza meg. A 2. pont szerinti feltétel vizsgálatokor a NAV is ezeket veszi alapul. Az adózó terhére megállapított összes adókülönbözeti¹⁰ csökkenteni kell a tárgyévben és az azt megelőző öt évben a NAV által az adózó javára megállapított összes adókülönbözettel.¹¹

Az **adóteljesítményt**¹² az adóteljesítmény-elemek egy évre vetített – a tevékenység kezdetének figyelembevételével időarányosan megállapított – számtani átlagának összegeként kell kiszámítani. Az adóteljesítmény elemek számításakor kizárólag a NAV-hoz benyújtott bevallások adatai, illetve a NAV nyilvántartásában szereplő adatok vehetők figyelembe.

A veszélyhelyzet és az egészségügyi válsághelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kellett alkalmazni, ezért a 2020. I. negyedévi adózási minősítéstől kezdődően e feltétel vizsgálatokor a NAV figyelmen kívül hagyja a veszélyhelyzet ideje alatt vagy az azt követő harminc napon belül (2020. március 11. és 2020. július 18.) esedékes adókötelezettség megsértése miatt az adózó terhére megállapított adókülönbözeti¹³ és ezt az eljárást az elévülési időn belül minden minősítés során alkalmazza.

- A 3. pont szerinti feltételnél a NAV azt vizsgálja¹⁴, hogy a cégjegyzékbe bejegyzett adózó vagy áfaregisztrált adóalany ellen a tárgyévben és az azt megelőző négy évben a NAV **indított-e végrehajtási eljárást**, vagy az Avt. 29. § (1) bekezdés 6-21. pontján alapuló, megkeresésenként **százezer forintot meghaladó összegre irányuló végrehajtást**.

Ha az említett időszakban bármilyen végrehajtási cselekményt fogantatosított a NAV, akkor a cégjegyzékbe bejegyzett adózó vagy áfaregisztrált adóalany nem minősülhet megbízható adózónak. Ez alól a jogszabály két kivételt enged. Megbízható maradhat az adózó, ha a tartozás kizárólag végrehajtási átvezetéssel vagy a visszatartási jog gyakorlásával rendeződött, és más végrehajtási cselekmény az ügyben nem volt. Továbbá a 2020. július 18-ját magában foglaló negyedévet követő minősítéseknél az adózó megbízható adózási minősítése nem szüntethető meg a 2020. március 11. és 2020. július 18. között megindított végrehajtási eljárásra való hivatkozással, azaz a minősítés szempontjából az **ebben az időszakban indult végrehajtási eljárásokat úgy kell tekinteni**, mintha azok meg sem indultak volna.

- A 4. pont szerinti feltételnél azt kell vizsgálnia a NAV-nak, hogy az **adózó csőd-, felszámolási, illetve kényszertörési eljárás alatt áll-e**, vagy állt-e a minősítés évében, illetve a megelőző öt naptári évben. A feltétel fennállását nem befolyásolja az eljárás eredménye, azaz, ha az adózó korábban a felsorolt eljárások valamelyike alatt állt, de ez nem vezetett megszűnéshez, akkor ez nem befolyásolja ennek a feltételnek a megítélését.
- Az 5. pont szerinti feltételnél azt kell vizsgálnia a NAV-nak, hogy a tárgynegyedév utolsó napján fennálló adatok (az eddig a napig esedékes tételek) alapulvételével a cégjegyzékbe bejegyzett adózónak vagy áfaregisztrált adóalanyának van-e **500 ezer forintot meghaladó nettó adó tartozása**, ami kizárja a megbízható adózási minősítését.

¹⁰ Art. 7. § 4.pontja.

¹¹ Art. 153. § (1) bekezdés b) pont.

¹² Az adóigazgatási eljárás részletszabályairól szóló 465/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 96-99. §-ai alapján.

¹³ 2020. évi LVIII. tv. 43. § (1).

¹⁴ Az Art., a NAV által fogantatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény, valamint a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) alapján.

Az adó tartozás nettó számítása azt jelenti, hogy az NAV-nál nyilvántartott adó tartozás, vagy tartozás összegét – nettó módon számítva – csökkenteni kell a NAV-nál nyilvántartott túlfizetés összegével, ide nem értve a letétként nyilvántartott összeget az adó igazolás kiállítása iránti eljárásban, vagy ha jogszabály valamely, az adózó által érvényesíthető kedvezmény igénybevételét NAV-nál nyilvántartott adó tartozás, vagy tartozás hiányához köti.¹⁵

A veszélyhelyzet és az egészségügyi válsághelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kellett alkalmazni, ezért a 2020. I.-III. negyedévi adózási minősítés során e feltétel vizsgálatakor a korábban megbízhatónak minősített adózóknál a NAV figyelmen kívül hagyja azt a tényt, ha az adózónak nettó 500 ezer forintot meghaladó adó tartozása volt a veszélyhelyzet ideje alatt vagy az azt követő harminc napon belül (2020. március 11. és 2020. július 18.).¹⁶

Az ezt követő minősítések során már nem biztosította a jogszabály e feltétel figyelmen kívül hagyását, az adózó minősítésének meghatározásakor ismét vizsgálni kell a feltételt.

- **A 6. pont** szerinti feltételnél azt kell vizsgálnia a NAV-nak, hogy az adózó **áll-e, állt-e úgynevezett szankciós adószám-törlesztés hatálya alatt**, ami kizárja a megbízható adózói minősítést.¹⁷
- **A 7. pont** szerinti feltételnél azt kell vizsgálnia a NAV-nak, hogy a cégjegyzékbe bejegyzett adózó vagy áfaregisztrált adóalany terhére a NAV által kiszabott, a tárgyévet megelőző két évben **esedékkessé vált mulasztási bírság** – ideértve a jövedéki bírságot is – összege meghaladta-e a cégjegyzékbe bejegyzett adózó vagy áfaregisztrált adóalany tárgyévre megállapított adóteljesítményének 1%-át, ami kizárja a megbízható adózói minősítést.

A vizsgálatkor az adószámla

- **215-ös adónemén** (NAV Bírság, mulasztási bírság és önellenőrzéssel kapcsolatos befizetések bevételi számla),
- **415-ös adónemén** (NAV EKÁER bejelentési kötelezettség nem előírászerű teljesítése miatt kiszabott mulasztási bírság) nyilvántartott **mulasztásibírságtételeket**,
- az Art. rendelkezései szerint meghatározott, a jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény szerinti jövedéki bírság jogcímen megállapított jogsértéseket (2017. július 1-től),

kell figyelembe venni.

- **A 8. pont** alapján a NAV azt vizsgálja, hogy az adózó nem minősül-e kockázatos adózónak, vagyis, hogy a kockázatos adózói minősítés feltételei közül valamelyik nem áll-e fenn nála.
- **A 9. pontban** szereplő tárgyévre megállapított adóteljesítmény-számítás módját a 2. pont szerinti feltételnél már ismertettük. Megbízható akkor lehet az adózó, ha a jogszabály által meghatározott időtartam alatt adókötelezettséget tartalmazó bevallásokat nyújtott be.

¹⁵ Art. 73. §.

¹⁶ 140/2020. (IV.21.) Korm. rendelet 10. § (2) és a 2020. évi LVIII. tv. 43. § (2).

¹⁷ Art. 246. § (1) bekezdése, valamint a 2017. december 31-ig hatályos, az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 24/A. § (4) bekezdése vagy (12) bekezdése, 24/B. § (1) bekezdése, 24/C. § (12) bekezdése, 24/D. § (2) bekezdése, 24/F. § (6) bekezdése, vagy 174/A. § (1) bekezdése.

A veszélyhelyzet és az egészségügyi válsághelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kellett alkalmazni, ezért a 2020. I.-III. negyedévi adózási minősítésnél e feltétel vizsgálatakor a korábban megbízhatónak minősített adózóknál a NAV nem vizsgálta az adózó adóteljesítményét.¹⁸

Az ezt követő minősítéseknél már nem biztosította a jogszabály e feltétel figyelmen kívül hagyását, az adózó minősítésének meghatározásakor ismételten vizsgálni kell a feltételt.

7. Mik a kockázatos minősítés feltételei?¹⁹

A NAV **kockázatos adózónak minősíti** a felszámolás, végelszámolás alatt nem álló, cégjegyzékbe bejegyzett adózót vagy áfaregisztrált adóalanyt, ha az alábbi **feltételek legalább egyike fennáll**.²⁰

1. szerepel a **nagy összegű adóhiánnyal** rendelkező adózók közzétételi listáján,
2. szerepel a **nagy összegű adótartozással** rendelkező adózók közzétételi listáján,
3. szerepel a **be nem jelentett foglalkoztatottat foglalkoztató** adózók közzétételi listáján,
4. a NAV **üzletlezárás** intézkedést alkalmazott vele szemben,
5. **kényszertörlési eljárás** alatt áll,
6. a tárgyévben és az azt megelőző öt évben a NAV által az adózó terhére megállapított **összes adókülönbözlet meghaladja az adózó tárgyévre megállapított adóteljesítményének hetven százalékát** azzal, hogy az adózó terhére megállapított összes adókülönbözletet csökkenteni kell a tárgyévben és az azt megelőző öt évben a NAV által az adózó javára megállapított összes adókülönbözettel.

A veszélyhelyzet és az egészségügyi válsághelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kellett alkalmazni, ezért a 2020. I. negyedévi adózási minősítéstől kezdődően e feltétel vizsgálatakor a NAV figyelmen kívül hagyja a veszélyhelyzet ideje alatt vagy az azt követő harminc napon belül (2020. március 11. és 2020. július 18.) esedékes adókötelezettség megsértése miatt az adózó terhére megállapított adókülönbözetet²¹ és ezt az eljárást az elévülési időn belül minden minősítés során alkalmazza.

7. A terhére a NAV által kiszabott, a tárgyévet megelőző két évben esedékessé vált **mulasztási bírság** – ideértve a jövedéki bírságot is – összege meghaladja az adózó tárgyévre megállapított adóteljesítményének hetven százalékát,
8. székhelye **székhelyszolgáltatóhoz van bejegyezve**, és az adóigazgatási eljárás akadályozása miatt véglegessé vált döntésben eljárási bírságot szabtak ki terhére a tárgyévben vagy az azt megelőző három évben.

A nagy összegű adóhiánnyal rendelkező adózó közzétételére akkor kerülhet sor, ha a vállalkozási tevékenységet végző természetes személy, illetve csőd-, felszámolási vagy kényszertörlési eljárás alatt nem álló, vállalkozási tevékenységet végző jogi személy vagy egyéb szervezet az előző negyedév során véglegessé vált határozatban a terhére megállapított százmillió forintot meghaladó összegű adóhiánnyt a határozatban megállapított fizetési határidőig nem fizeti meg, azaz az esedékességig, vagyis a határozat véglegessé válásától számított 15 napon belül. Nem tekinthető véglegesnek az adóhatóság határozata, ha a bírósági kereset megindítására nyitva álló határidő még nem telt el vagy az adózó által indított közigazgatási per jogerősen nem zárult le.

¹⁸ 140/2020. (IV.21.) Korm. rendelet 10. § (2) és a 2020. évi LVIII. tv. 43. § (2).

¹⁹ Art. 157. §.

²⁰ Art. 157. § (1) bekezdés.

²¹ 140/2020. (IV.21.) Korm. rendelet 11. § és a 2020. évi LVIII. tv. 43. § (1).

Ha tehát az adózó a határozatban előírt fizetési kötelezettségének a határozatban megállapított határidőben nem tesz eleget, és a határozat bírósági felülvizsgálatát határidőn belül nem kezdeményezi, a nagy összegű adóhiánnyal rendelkező adózók listáján a közzététel törvényi feltételei fennállnak, függetlenül attól, hogy az adózó egy későbbi időpontban már teljesítette fizetési kötelezettségét.²²

A nagy összegű adótartozással rendelkező adózó közzétételére akkor kerülhet sor, ha a vállalkozási tevékenységet végző természetes személynek, illetve csőd-, felszámolási vagy kényszersztörlési eljárás alatt nem álló, vállalkozási tevékenységet végző jogi személynek vagy egyéb szervezetnek száznyolcvan napon keresztül folyamatosan fennálló, a NAV-nál nyilvántartott, túlfizetéssel csökkentett adótartozása összességében számítva meghaladja a százmillió forintot.²³

A be nem jelentett foglalkoztatottat foglalkoztató adózó közzétételére akkor kerülhet sor, ha végleges és végrehajtható közigazgatási vagy jogerős bírósági határozat megállapította, hogy az adózó nem tett eleget a munkaviszony létesítésével összefüggő bejelentési kötelezettségének. A NAV a honlapján közzétett adózók adatait – feltéve, hogy a közzététel alapjául szolgáló jogsértést az adózó ismételten nem követte el – a közzétételtől számított két év elteltével törli. A NAV a be nem jelentett foglalkoztatottat foglalkoztató adózó közzétételét mellőzi, ha a terhére az Art. 225. § (4) bekezdése alapján nem szabott ki mulasztási bírságot.²⁴

Kockázatos az a csoportos adóalany, melynek legalább egy tagja kockázatosnak minősül.²⁵

8. A kockázatos minősítés időtartama

A kockázatos adózói minősítés az 1-2. és 4. valamint 6-7. pontok esetében **a minősítés hatályának beálltától számított egy évig**, az 5. pont alatti feltétel esetében pedig **a kényszersztörlési eljárás időtartama alatt** áll fenn. A 3. pontban meghatározott esetben a kockázatos minősítés azon időpontig áll fenn, amíg az adózó a be nem jelentett foglalkoztatottat foglalkoztató adózók közzétételi listáján szerepel.²⁶

A NAV a kockázatos minősítést a következő **negyedéves minősítéskor megszünteti**, ha az adóhiányt, valamint az ahhoz kapcsolódó bírságot és pótlékot, illetve adótartozást – ami miatt a nagy összegű adóhiánnyal rendelkező, illetve nagy összegű adótartozással rendelkező adózók közzétételi listáján szerepel – az adózó megfizette, és nem áll fenn más, e minősítést kiváltó ok.²⁷

Ha az adózó a 8. pont alapján minősül kockázatos adózónak, a kockázatos minőség az általános szabályok szerint (a minősítés hónapját követő hónap első napjától), azaz a minősítés hatályának beálltától számítandó. A 8. pont alapján **kockázatosnak minősült adózó** minősítése azon negyedévet

²² Art. 263. §.

²³ Art. 264. §.

²⁴ Art. 265. §.

²⁵ Art. 157. § (4) bekezdés.

²⁶ Art. 157. § (2) bekezdés (Az Art. 274/B. § (3) és (4) bekezdése alapján az egyes adótörvények uniós kötelezettségekhez kapcsolódó, valamint egyes törvények adóigazgatási tárgyú módosításáról szóló 2018. évi LXXXII. törvénnyel megállapított 157. § (2) bekezdését első alkalommal a 2018. negyedik negyedévet követő minősítés tekintetében kell alkalmazni. A 2018. évi LXXXII. törvény hatálybalépése napján megszűnik a kockázatos adózói minősítése annak az adózónak, amelyet a NAV a be nem jelentett foglalkoztatottat foglalkoztató adózók közzétételi listáján való szereplés miatt a törvény hatálybalépése napját megelőzően minősített kockázatos adózónak, és a törvény hatálybalépése napján nem szerepel a be nem jelentett foglalkoztatottat foglalkoztató adózók közzétételi listáján.).

²⁷ Art. 157. § (3) bekezdés.

érintő minősítési eljárás után szűnik meg, amely negyedév utolsó napján fennálló adatok alapulvételével megállapítható, hogy a 8. pontban ismertetett feltétel már nem áll fenn.

A minősítés jogkövetkezményeit nem kell alkalmazni, ha az adózó felszámolási, végelszámolási eljárás hatálya alatt áll. Ha az eljárás az adózó jogutód nélküli megszüntetése nélkül (azaz az ügyfél továbbműködésével) zárul, az adózó kockázatos minősítésének jogkövetkezményeit ismét alkalmazni kell azzal, hogy az egyéves időtartamba a felszámolás, illetve végelszámolás ideje nem számít bele.²⁸

9. Értesítés a minősítés eredményéről²⁹

Az **első minősítés** eredményéről a NAV az adózót elektronikusan értesíti. Ha a minősítésben **változás nem következik be, a NAV az értesítést mellőzi**. Az eBEV-portálon (az eBEV-felületre Ügyfélkapun keresztül lehet belépni az alábbi elérési úton: [Elektronikus adóbevallás](#)), illetve a NAV Ügyfélportálon (a belépés szintén Ügyfélkapun keresztül történik az alábbi elérési úton: [Ügyfélportál - NAV ÜGYFÉLPORTÁL](#)) is lekérdezhető a minősítés eredménye és az azt megalapozó feltételeknek megfelelés is. A kizárólag elektronikusan teljesíthető bevallások (összesítő jelentés, összesítő nyilatkozat) benyújtására, elektronikus kapcsolattartásra nem kötelezett, illetve elektronikus ügyfélkapuval, cégkapuval nem rendelkező adózók nem értesülnek a minősítés eredményéről, ezért mindenképpen javasolt az elektronikus elérhetőség biztosítása.

Ha a minősített adózónak a NAV-nál nyilvántartott olyan állandó meghatalmazottja, megbízottja van, akinek képviseleti joga alapján az értesítés megküldhető és a meghatalmazott rendelkezik elektronikus kapcsolattartásra szolgáló elérhetőséggel (ügyfélkapuval vagy cégkapuval) a NAV az értesítést neki küldi meg.³⁰

10. Lehet a minősítéssel szemben kifogással élni?

Ha az adózó vitatja a minősítését, akkor a minősítéstől vagy annak elmaradásától számított **kilencven napon belül kifogást nyújthat be**. A határidő elmulasztásakor **igazolási kérelemnek helye nincs**.

Ha a NAV a kifogásnak helyt ad, határozathozatal nélkül a kifogásnak megfelelően **módosítja a minősítést**, és erről az adózót elektronikusan értesíti. A NAV a kifogás elutasításáról határozatban rendelkezik.³¹

11. Minősítés jogutódláskor³²

Ha az adózó jogutódlással jött létre, akkor a **jogelődje (illetve jogelődjei) minősítése is jelentőséggel bír** saját minősítésének meghatározásakor.

A NAV a jogutódnál a jogutódlást megelőző időszakra vonatkozó törvényi feltételek fennállását a jogelőd adózó előéletére kiterjedően, a jogelőd magatartását is értékelve vizsgálja.³³

²⁸ Art. 157. § (2) bekezdése.

²⁹ Art. 150. §.

³⁰ A rá irányadó kapcsolattartási módon – az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (Air.) 36. § szerint.

³¹ Art. 152. §.

³² Art. 151. §.

³³ Air. 12. § (2) bekezdés.

- **Összeolvadáskor**, illetve **beolvadáskor** a jogutód akkor minősül megbízható adózónak, ha az összeolvadáskor, illetve a beolvadáskor saját maga és valamennyi jogelőd megbízható adózónak minősült. Ha a jogutód vagy valamelyik jogelőd az összeolvadáskor, illetve a beolvadáskor kockázatos adózónak minősült, a jogutód szintén kockázatos adózónak minősül.
- **Különváláskor**, **kiváláskor**, illetve **átalakuláskor** a jogutód megtartja a jogelőd minősítését.
- A minősítéssel érintett egyszemélyes gazdasági társaság (például egyszemélyes kft.) esetében a jogelőd **egyéni vállalkozó** időszakát is figyelembe kell venni.³⁴

Ha a jogutód a jogelőd adózó kockázatos minősítése miatt válik kockázatos adózóvá, úgy a **kockázatos adózói minősítés egyéves időtartamát a jogelőd kockázatos adózóvá minősítésének kezdő időpontjától kell számítani.**

12. A minősítéshez kapcsolódó jogkövetkezmények

A NAV a minősítés eredményétől függően különböző **jogkövetkezményeket** alkalmaz a minősített adózókkal szemben³⁵.

A megbízható adózók alapvetően jogkövető magatartást tanúsítanak, adókötelezettségeiket teljesítik. A törvény ezeknek az adózóknak kedvezményeket biztosít. Ezzel szemben a kockázatos adózók működése kimutathatóan sérti az adójogszabályokat, ezért ezekre az adózókra szigorúbb szabályok vonatkoznak.

13. Mik a megbízható minősítés előnyei?³⁶

A megbízható minősítés jogkövetkezményeinek **célja kedvezmények nyújtása azoknak, akik adókötelezettségeiket határidőben teljesítették**, és nem állnak vagy álltak olyan eljárás alatt, amely veszélyeztetheti az Art. vagy az anyagi adójogszabályok szerinti kötelezettségeik teljesítését. A megbízható minősítéshez kapcsolódó előnyök:

- A NAV által végzett **ellenőrzés időtartama** nem haladhatja meg a 180 napot, ha az adózó ezen időtartamon belül folyamatosan megbízható adózónak minősül.
 - Nem alkalmazható ugyanakkor ez a kedvezmény, ha az adózó az ellenőrzést akadályozó módon nem tesz eleget az együttműködési kötelezettségének. Különösen, ha az adózó az ellenőrzés időtartama alatt a NAV számára nem elérhető, az ellenőrzés 180 napon belüli lezárását biztosító időpontban az iratait nem bocsátja teljeskörűen a NAV rendelkezésére.
- **Csökkentett mulasztási bírság:**
 - A kiszabható mulasztási bírság felső határa, ha az adózó a jogszabálysértés elkövetésének időpontjában vagy a jogszabálysértés feltárásának (jegyzőkönyvezésének) időpontjában megbízható adózónak minősült, az egyébként kiszabható mulasztási bírság felső határának az ötven százaléka, a rögzített bírságösszeg vagy bírságmérték esetén a bírság mértéke az egyébként irányadó bírság ötven százaléka.

³⁴ Air. 12. § (3) bekezdés.

³⁵ Art. 154-156. illetve 158-162. §.

³⁶ Art. 154-156. §.

- Azaz azon kötelezettség megszegésekor, ahol a nem természetes személy adózó például 500 000 forint összegű mulasztási bírsággal lenne sújtható, a megbízható adózó esetében a bírság maximális felső határa 250 000 forint lehet. Az előzőekben rögzített rendelkezések természetesen azon esetekre is vonatkoznak, ahol a mulasztási bírság felső határát százalékban rögzíti a jogalkotó, így az eKÁER bejelentési kötelezettséghez kapcsolódó jogszabályi rendelkezések megsértéséből fakadó mulasztási bírság felső határa a valótlan, vagy hiányos adattartalmú bejelentéssel érintett, illetve a bejelenteni elmulasztott, vagy ténylegesen nem fuvarozott áru értékének 40%-a helyett, 20%-a lehet maximálisan.

- **Csökkentett jövedéki bírság:**

- A jövedéki jogsértés esetén, ha az adózó megbízható minősítésű, akkor a jövedéki bírságra az Art.-nak a megbízható adózói minősítésnek az adóbírság és a mulasztási bírság felső határának módosításával és az ezek kiszabásával kapcsolatos szabályait kell alkalmazni.³⁷ Ezek a jogsértések elkülönülnek úgy, mint vagyoni hátrányt okozó, vagyoni hátrányt nem okozó (mulasztásos), illetve a jövedéki engedély nélküli forgalmazással kapcsolatos jogsértések.
- Ha például a megbízható adózó a jövedéki termékkel kapcsolatban elkövetett kötelezettségszegése a központi költségvetésnek vagyoni hátrányt³⁸ okoz, akkor a jövedéki bírság maximuma az általános szabályok szerint kiszabható jövedéki bírság³⁹ felső határának legfeljebb 50%-a.

Gyakorlati példán keresztül szemléltetve:

Az adózó terhére feltárt vagyoni hátrány: 100 000 forint.

Általános szabály alapján a jövedéki bírság összegének felső határa: 500 000 forint.

Megbízható adózóra vonatkozó szabály alkalmazása mellett a jövedéki bírság összege legfeljebb: 250 000 forint.

- Ha például a megbízható minősítésű adózó által elkövetett kötelezettségszegés nem okoz vagyoni hátrányt, azaz mulasztásos jellegű jogsértést követ el, akkor a jövedéki bírság felső határa az általános szabályok szerint 40 kiszabható jövedéki bírság felső határának 50%-a.

Gyakorlati példán keresztül szemléltetve (gazdálkodó szervezet esetén):

Általános szabály alapján a jövedéki bírság összegének felső határa: 750 000 forint.

Megbízható adózóra vonatkozó szabály alapján a jövedéki bírság összege: 375 000 forint

- **Csökkentett adóbírság:**

- Az adóbírság, ha az adózó az adóellenőrzés alá vont adómegállapítási időszak egészében vagy az adóellenőrzés megállapításairól szóló jegyzőkönyv keltének időpontjában megbízható adózónak minősült, az általános szabályok szerint kiszabható adóbírság 50%-a, azaz az adóhiány 25%-a, az általános 50 %-os mérték helyett.

³⁷ A jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény (Jöt.) 100. § (7) bekezdése.

³⁸ Jöt. 3. § (1) bekezdés 51. pontja.

³⁹ Jöt. 100. § (2) bekezdése.

⁴⁰ Jöt. 100. § (6) bekezdése.

- **Automatikus fizetési könnyítés biztosítása:**
 - A megbízható adózóknak nyitva áll az a lehetőség, hogy ha – az erre irányuló kérelem elbírálása időpontjában – a kérelmező nettó adótartozása nem haladja meg a hárommillió forintot, a tartozásra évente egy alkalommal 12 havi pótlékmentes fizetési könnyítést kérjen. A kérelem alapján a NAV – az Art. 198. § (1) és (2) bekezdésében foglalt feltételek vizsgálata nélkül – pótlékmentes automatikus fizetési könnyítést engedélyez. A megbízható adózó részletfizetés mellett vagy helyett fizetési halasztást is kérhet. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az automatikus részletfizetés lehetősége nem terjed ki az Art. 198. § (3) bekezdésében meghatározott tartozásokra, továbbá, hogy a részletek befizetésének elmaradásakor a kedvezmény érvényét veszti, a tartozás egy összegben esedékessé válik, és a NAV az eredeti esedékességtől késedelmi pótlékot számít fel.
 - A kérelem elektronikusan nyújtható be, az eljárás illetékmentes.
 - A kérelemben foglaltakról a NAV a beérkezésétől számított 15 napon belül határozattal dönt, melyet elektronikusan kézbesít.
 - Ha a megbízható adózó az automatikus fizetési könnyítés feltételeinek nem felel meg, úgy kérelmét a NAV az általános szabályok szerint bírálja el.
- **Kiutalási határidők csökkenése:**
 - A megbízható adózó - ide nem értve a nyilvánosan működő részvénytársaságot - által visszaigényelt általános forgalmi adót a NAV az Art. 64. § (1) bekezdése szerinti esetben 30 napon belül utalja ki.
 - A megbízható nyilvánosan működő részvénytársaság által visszaigényelt általános forgalmi adót a NAV 20 napon belül utalja ki.
- A megbízható adózó **Áfa tv. 184. § (2) bekezdés c) pontja alapján benyújtott bevallását a NAV nem ellenőrizheti annak esedékességétől számított tizenöt napig.**
 - Nem alkalmazható a rendelkezés, ha a rendelkezésre álló adatok alapján megalapozottan feltételezhető, hogy az adózó a bevételét eltitkolja, vagy adóelszámolásához hamis bizonylatokat használ fel.

14. Mik a kockázatos minősítés hátrányai? ⁴¹

A kockázatos minősítés jogkövetkezményeinek célja, hogy a NAV fokozott figyelemmel kísérhesse az e körbe tartozó ügyfeleket, illetve, hogy a hibák, mulasztások kiküszöbölésére felhívja az ügyfelek figyelmét. A kockázatos minősítés hátrányai:

- **Hosszabb kiutalási határidő:**
 - Az áfa kiutalásának határideje kockázatos adózóknál 75 nap és nem alkalmazhatók az áfa kiutalására az Art. 64. § (3) bekezdésében foglalt kedvezőbb határidők.
- **Hosszabb ellenőrzési határidő:**
 - Kockázatos adózóknál az általános ellenőrzési határidők 60 nappal meghosszabbodnak akkor, ha az adózó az ellenőrzés alá vont időszakban, illetve annak

⁴¹ Art. 158-161. §.

egy részében, vagy az ellenőrzés időtartama alatt, illetve annak egy részében kockázatos adózónak minősül.

- **Emelt összegű késedelmi pótlék:**

- A késedelmi pótlék megállapítása időpontjában kockázatosnak minősülő adózóknál a NAV által az adóellenőrzéskor feltárt adókülönbözlet után felszámított késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után az általános szabályok alapján számított késedelmi pótlék százötven százalékának háromszázhatvanötöd része.

- **A késedelmi pótlék megállapításának rögzített kezdő időpontja:**

- A késedelmi pótlék megállapítása időpontjában kockázatosnak minősülő adózónál a terhére adóhiányt megállapító határozatban a NAV nem állapíthat meg későbbi időpontot a pótlékfizetés kezdő napjaként, mint az adó esedékességének, illetve a költségvetési támogatás igénybevételének a napja, azaz nincs lehetőség a késedelmi pótlék összegének méltányossági alapú mérséklésére.

- **Adóbírsággal, mulasztási bírsággal, illetve jövedéki bírsággal⁴² kapcsolatos jogkövetkezmények (kiszabás, bírságmérték):**

- Ha az adózó a jogszabálysértés elkövetésének időpontjában vagy a jogszabálysértés feltárásának, illetve az ellenőrzés megállapításairól szóló jegyzőkönyv keltének időpontjában kockázatos adózónak minősült, az adóbírság és mulasztási bírság kiszabása nem mellőzhető.
- A kiszabható adó- és mulasztási bírság legkisebb mértéke az egyébként kiszabható bírság felső határának a 30%-a. A rögzített bírságösszeg vagy bírságmérték esetén a bírság mértéke az egyébként irányadó bírság 130%-a.
- Ha az adózó a jogszabálysértés elkövetésének időpontjában vagy a mulasztás feltárásának (jegyzőkönyvezésének) időpontjában kockázatos adózónak minősült, a kiszabható mulasztási, illetve jövedéki bírság felső határa az általános szabályok szerint kiszabható mulasztási, illetve jövedéki bírság felső határának 150%-a.

Például azon kötelezettségszegéskor, ahol a nem természetes személy adózó 500 000 forint összegű mulasztási bírsággal lenne sújtható, a bírság felső határa a kockázatos adózó esetében 750 000 forint, míg az eKAER bejelentési kötelezettséghez kapcsolódó jogszabályi rendelkezések megsértéséből fakadó mulasztási bírság felső határa a valótlan vagy hiányos adattartalmú bejelentéssel érintett, illetve a bejelenteni elmulasztott, vagy ténylegesen nem fuvarozott áru értékének 40%-a helyett, 60%-a lehet maximálisan.

Például a kockázatos adózó által elkövetett mulasztásos kötelezettségszegéskor az adózó terhére az általános szabály szerinti jövedéki bírság felső határának – a fentiek szerinti gazdálkodó szervezet példájánál maradva – 750 000 forintnak a 150%-a, tehát 1 125 000 forint szabható ki.

- **Nem alkalmazható a kedvezményes jövedéki biztosítéknyújtás- és csökkentés:**

- A jövedéki szempontú tevékenységek folytatásakor (például adóraktár engedélyes, jövedéki engedélyes kereskedő) a jogszabályban meghatározott jövedéki biztosíték

⁴² Jöt. 100. § (7) bekezdése.

összege nem csökkenthető, illetve biztosítékkedvezmény nem alkalmazható, ha az adózó kockázatos minősítést kap.⁴³

- **Jövedéki biztosíték-nyújtási kötelezettséghez kapcsolódó jogszabályi mentesség elvesztése:**
 - Ha az adózó egyszerűsített adóraktári engedélyesként saját előállítású csendes borból a jogszabályban meghatározott mennyiség erejéig palackos erjesztésű habzóbort állít elő, tárol, de kockázatos minősítést kap, akkor a számára biztosított jövedékibiztosíték-nyújtási kötelezettség alól nem mentesíthető.⁴⁴
- **Nem engedélyezhető jövedéki szempontú kezességvállalás:**
 - A jövedéki adókockázatért vagy annak meghatározott részéért készfizető kezesség annak az adózónak engedélyezhető, aki – a vonatkozó jogszabályi feltételek teljesítése mellett – nem minősül kockázatos adózónak.⁴⁵
- **Jövedéki szempontú engedélyezési státuszba kerülés:**
 - Az adózó abban az esetben, ha kisüzemi bortermelőként palackos erjesztésű habzóbort állít elő, tárol, de kockázatos minősítést kap, akkor haladéktalanul egyszerűsített adóraktári engedély iránti kérelmet kell a NAV-nál előterjesztenie.⁴⁶

15. Az eltérő minősítések „ütközése” a bírság kiszabásakor⁴⁷

Ha egyidejűleg kellene alkalmazni⁴⁸ a megbízható és a kockázatos minősítésre vonatkozó szabályt is, a bírságot e rendelkezések figyelmen kívül hagyásával kell kiszabni. Ekkor tehát az ügyfelekre az általános bírságszabályokat kell alkalmazni.

Ilyen eset lehet az, amikor az adózó a jogszabálysértés időpontjában például megbízható adózónak minősült – és ennek alapján a mulasztási bírság felső határa az általános szabályok szerint kiszabható bírság 50%-a lenne – azonban a jogszabálysértés feltárásának időpontjában ugyanezen adózó már kockázatos minősítésű – és így a terhére kiszabható a mulasztási bírság minimuma az általános bírságmérték 30%-a, legnagyobb mértéke pedig az általános bírságmérték 150%-a lenne.

Ilyen esetekben tehát a NAV az általános bírságszabályokat alkalmazza.

16. Megbízható adózók közzététele

A NAV az Art. 261. §-a alapján honlapján közzéteszi a minősítési eljárásban megbízható adózónak minősített adózók nevét, elnevezését, székhelyét, telephelyét, adószámát.

17. Az adózói minősítéssel kapcsolatos jogszabályok:

- Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (Art.) 150-162. §-ai és a 261. §, 263. §, 264. §, 265. §-a, valamint

⁴³ Jöt. 21. § (3) bekezdés a) pontja, 21. § (10), (11) bekezdése, 28. § (2) bekezdése, 33. § (2) bekezdése.

⁴⁴ Jöt. 134. § (5) bekezdése.

⁴⁵ Jöt. 18. § (17) bekezdés a) pontja.

⁴⁶ Jöt. 137. § (6) bekezdése.

⁴⁷ Art. 162. §.

⁴⁸ Az Art. 155. § (1)-(2) bekezdése és a 161. § alapján.

- Az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (**Air.**) 12. § (2)-(3) bekezdése.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal